

8. Мурай С.В. Математическое моделирование рабочего процесса и определение экологических показателей дизеля Д-245 на номинальном режиме / Д.П.Журавель, С.В.Мурай // Праці. Таврійський державний агротехнологічний університет. – Мелітополь, 2010. – Вип. 10. Т. 4. – С. 124-130.

АНОТАЦІЯ

Мурай С.В., Данилевич Л.П. Використання інтернет-технологій у навчальному процесі при вивченні теорії двигунів внутрішнього згорання з використанням програмного комплексу ДИЗЕЛЬ-РК. Для використання в навчальному процесі при підготовці фахівців з поршневі двигуни внутрішнього згорання проведена налаштування програмного комплексу ДИЗЕЛЬ-РК для розрахунку робочого процесу бензинового двигуна Мелітопольського моторного заводу.

Ключові слова: Інтернет, математична модель, двигун внутрішнього згорання, розрахунки, вхідні дані, режими роботи.

АННОТАЦИЯ

Мурай С.В., Данилевич Л.П. Использование интернет-технологий в учебном процессе при изучении теории двигателей внутреннего сгорания с применением программного комплекса ДИЗЕЛЬ-РК. Для использования в учебном процессе при подготовке специалистов по поршневым двигателям внутреннего сгорания произведена настройка программного комплекса ДИЗЕЛЬ-РК для расчета рабочего процесса бензинового двигателя Мелитопольского моторного завода.

Ключевые слова: Интернет, математическая модель, двигатель внутреннего сгорания, расчеты, входные данные, режимы работы.

SUMMARY

Murray S.V., Danulevich L.P. Using internet technology in the training process during studying the Theory internal combustion engines using software set DIESEL-RK. Application software characteristics COMPLEX DIESEL-RK for use in the educational process in the preparation of specialists in internal combustion piston engine produced tuning software DIESEL-RK for calculating workflow gasoline engine Melitopol Engine Plant.

Key words: Internet, mathematical model, combustion engine, calculations, detains, office hours.

УДК 371.13:004

Петухова Л.Є., Коткова В.В.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Постановка проблеми. Новий світ, нові досягнення, нові технології, нові ідеї. Все це дозволяє сьогодні пізнавати себе і навколишнє середовище зовсім по-новому. Ніколи до цього викладач не втрачав монополію на знання. Цифрові

технології, інтегровані з мережевими створюють нові, до цих пір небачені, дидактичні можливості:

- необмежений доступ до інформації;
- доступ до інформації в будь-який зручний і необхідний студенту час;
- засоби мультимедіа для представлення навчальної інформації;
- дистанційні способи комунікацій між викладачем і студентом;
- унікальні системи контролю навчальної діяльності;
- унікальні системи експертної підтримки навчальної діяльності.

Від того, як ми відреагуємо на ці виклики, залежить майбутнє освітнього середовища. Середовища, яке буде змінювати не тільки поведінку поколінь, але і їхню ментальність. Ми чудово розуміємо, що центр тяжіння в педагогічних дослідженнях в нових умовах трисуб'єктної дидактики, однозначно зміститься в область формування мотиваційної складової студентів, де пошук і відкриття органічно впишеться в інтелектуальну діяльність поколінь.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання інформаційних технологій у навчанні активно досліджується у нашій країні протягом багатьох років. Питання інформатизації загальноосвітньої та вищої школи досліджували В.Биков, Б.Гершунський, С.Гончаренко, Р.Гуревич, М.Жалдак, Ю.Жук, В.Михалевич, Н.Морзе, Й.Ривкінд, П.Стефаненко, О.Співаковський та ін.; створюються теорії навчання з використанням інформаційних технологій, розроблюються і впроваджуються комп'ютерно-орієнтовані методики навчання.

Конкуретноспроможними в інформаційному суспільстві є фахівці, які можуть самостійно підвищити свій професійний рівень, перекваліфікуватися, набути будь-яких необхідних додаткових знань, тобто метою освітнього закладу є сформувані особистість, яка знає, як навчатися, здатна досягати мети, вміє працювати з книгою, електронним ресурсом, шукати і знаходити необхідну інформацію, щоб вирішити ті або інші проблеми та використовувати для цього найрізноманітніші джерела інформації.

Продукт, який ми представляємо, – певна спроба створити компонент майбутнього освітнього середовища, у якому буде комфортно як викладачам, так і студентам, де нові інформаційні технології стануть служити такій традиційній, але дуже важливій дисципліні, як „Історія загальної та дошкільної педагогіки”. Ми спробували, створюючи цю WEB-енциклопедію, не лише розширити за рахунок мультимедіа зміст курсу, але і створити структуру, що відповідає сучасним вимогам кредитно-модульної системи, включити до його складу сучасну WEB-систему оцінювання якості підготовки і самопідготовки студентів [2].

Формулювання цілей статті. Ціль статті – розкрити можливості та умови реалізації інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища у вищому навчальному закладі, описати шляхи розширення професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кредитно-модульна система навчання та Болонський процес вимагають перенесення значної частини навчального матеріалу на самостійне вивчення. Для забезпечення ефективного оволодіння навчальною дисципліною викладач має зорієнтувати студентів у численних потоках інформації, вказати оптимальні способи вивчення матеріалу та створити раціональні форми перевірки отриманих знань та умінь.

В умовах інформатизації освіти інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) покликані надати педагогові інструментарій для оптимізації навчально-виховного процесу, допомогти інтегрувати різні форми діяльності, надаючи процесу навчання більшої інтенсивності.

Основними перевагами використання ІКТ у процесі навчання студентів є:

- можливість студента визначати власний темп і рівень виконуваних завдань;
- можливість інтегрування логічного й образного способів засвоєння інформації;
- активізація самостійної роботи студентів за рахунок посилення наочності й залучення до розробки матеріалів і презентацій;
- інтерактивна взаємодія (при дистанційному навчанні);
- гнучкість й інтеграція різних типів мультимедійної навчальної інформації.

Однак, інформаційно-комунікаційні технології можуть взагалі не мати жодного впливу на професійну підготовку студентів або, навпаки, мати й негативний вплив. Перш за все, це залежить від матеріально-технічного забезпечення студентів комп'ютерами та Інтернет-ресурсом.

Слід зазначити, що більшість сучасних вищих навчальних закладів України недостатньо забезпечені інформаційно-комунікаційними ресурсами, зокрема комп'ютерними класами з можливістю роботи в мережі Інтернет, що свідчить про неможливість організації ефективної діяльності студентів з використанням новітніх технологій.

Наявність ІКТ ще не свідчить про високий рівень організації професійної підготовки студентів, оскільки, перш за все, потребує наявності достатньої кількості та високої якості програмних продуктів, що повинні бути розроблені для професійно-орієнтованих фундаментальних дисциплін. Під час створення електронного навчально-методичного забезпечення слід враховувати рівень викладачів в оволодінні інформаційно-комунікаційними технологіями навчання, а також усвідомлення ними необхідності розробки методичних рекомендацій, тестів, контрольних, творчих завдань засобами ІКТ. Адже, саме від викладача, якості його навчально-методичного продукту залежить ставлення студентів до виконання поставлених завдань, що, на нашу думку, відбивається на ефективності й результативності професійної підготовки майбутнього фахівця.

З метою ефективної організації навчальної діяльності майбутніх вихователів дошкільних закладів нами було розроблено інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище – Web-мультимедіа енциклопедія

„Історія загальної та дошкільної педагогіки”.

Під інформаційно-комунікаційним педагогічним середовищем нами розуміється сукупність знанієвих, технологічних і ментальних сутностей, які в синхронній інтеграції забезпечують якісне оволодіння системою відповідних знань [1, с. 158].

Web-мультимедіа енциклопедія „Історія загальної та дошкільної педагогіки” має такі розділи та підрозділи:

- „Вітальна сторінка” містить звернення автора, у якому надається інформація про проект, зазначаються основні завдання курсу, пояснюються підходи до викладу матеріалу, наводиться короткий опис розділів, а також подане запрошення до користувача поринути в дивовижний світ історії педагогіки, розширити власний кругозір;
- „Робоча програма” включає в себе пояснювальну записку, навчально-тематичний план і програму курсу;
- „Змістові модулі” містять перелік тем з лекційними, семінарськими (з ґрунтовними методичними рекомендаціями) блоками та блоки самостійної роботи щодо вивчення відповідної теми, а також підсумкову теку для перевірки засвоєних знань;
- „Тека творчих завдань” включає підрозділи „Відеофрагменти” та „Кросворди”, які є проявом креативної діяльності користувача;
- „Мультимедіа галерея” містить короткий опис життя та педагогічної діяльності найбільш відомих педагогів, психологів, філософів;
- „Презентації”, завдяки яким користувач може самостійно ознайомитися з лекційним матеріалом;
- „Екзаменаційний мінімум” містить перелік питань для обговорення на екзамені. Це дозволяє систематизувати, координувати, спрямовувати самостійну роботу студентів протягом вивчення курсу „Історія загальної та дошкільної педагогіки”;
- „Глосарій” включає основні терміни навчального курсу та їхні дефініції, що дозволяє розширити світогляд у галузі історико-педагогічної науки;
- „Тестовий контроль”, за допомогою якого користувач може перевірити рівень засвоєння знань з тієї чи іншої теми;
- „Журнал” відображає результати успішності користувача після проходження тестового контролю [2].

Для початку роботи з Web-мультимедіа енциклопедією „Історія загальної та дошкільної педагогіки” необхідно в панелі навігації ввести адресу сайту: <http://izdp.ksu.ks.ua/>. Після переходу за даною адресою відкривається вітальна сторінка Web-мультимедіа енциклопедії „Історія загальної та дошкільної педагогіки”.

Дуже важливим, на наш погляд, є розділ „Презентації”, головним завданням якого є повна та структурована підтримка діяльності викладача при проведенні лекції. Презентації створюються засобами програми Microsoft PowerPoint і дозволяють лектору чітко й логічно представляти лекційний

матеріал, його вузлові моменти послідовністю комп'ютерних слайдів що є, на наш погляд, доступним і зрозумілим студентам.

Завдяки такій формі викладання лекцій студент має можливість отримати необхідну інформацію в експрес вигляді до лекції, під час проведення її, а також під час самостійної роботи в рамках поставлених викладачем завдань. Такий підхід дозволяє в системному вигляді не тільки формувати, але і поглиблювати інформатичні компетентності майбутніх вихователів ДНЗ, які пов'язані з пошуком, збереженням, опрацюванням та презентуванням необхідної інформації. Фактично, такий спосіб набуття знань, формування умінь та навичок зі стандарту академічної діяльності студента і викладача стає елементом ментальності, яка в першу чергу, базується на їх інформатичних компетентностях. За такого підходу студент формує здатність реалізувати набуті знання, уміння і навички у тій ситуації, яка чекає його у майбутній професійній діяльності.

Рефлексія, на наш погляд, проявляється в тому, що студенти мають можливість на конкретних прикладах бачити технологію та реалізацію презентацій і, як наслідок, мати можливість створювати власні презентації та технології їх застосування, але вже у залежності від умов, в яких вони будуть працювати.

Звернемо увагу на те, що презентації дозволяють лектору зосередитись на головних питаннях, які необхідно розглянути. Таким чином, традиційна модель, де лектор читає, студент конспектує переходить у модель, де лектор обговорює та організує дискусії навколо ключових питань лекції.

Інноваційний алгоритм набуття знань, умінь і навичок формулюється в природній інтеграції таких традиційних форм навчання, як лекція і самостійна робота:

1. На етапі підготовки лекцій студент через відповідний сайт вивчає навчальний матеріал, який буде викладатись на лекції і його головним завданням на цьому етапі є підготовка питань, які він сформулює на лекції.

2. Алгоритм проведення лекції складається з обговорення ключових питань, які викладач вважає найбільш важливими, а також з дискусії навколо питань, які підготували студенти. Логічним завершенням такої лекції є постановка творчих завдань викладачем для подальшої самостійної роботи.

3. Самостійна робота студентів після такої лекції насамперед присвячена пошуку та опрацюванню необхідної інформації для вирішення тих завдань, які виникали під час проведення лекції.

Таким чином, інноваційний алгоритм не тільки природно поєднує різні форми організації навчального процесу, але й включає студентів в активні форми взаємодії: один з одним, з викладачем та з середовищем, яке може надати йому необхідні ресурси для вирішення головного питання формування необхідних професійних компетентностей, включаючи інформатичні.

Аналіз традиційних лекцій засвідчив, що студенти механічно записують інформацію, не вдумуючись у те, що говорить лектор. Ними володіє одна думка: головне записати, а потім розберуся.

Тому у процесі реалізації експериментального навчання викладач завжди

свідомо ставив у ході лекції певні завдання:

- розвиток позитивного ставлення до навчання й обраної професії та формування професійної спрямованості особистісних якостей майбутніх фахівців;
- оволодіння системою професійних знань і умінь, методикою і технологією професійної діяльності;
- визначення напрямку для самостійної роботи студентів;
- ознайомлення з методологією дослідницької роботи, введення студентів у лабораторію наукових досліджень викладача;
- здійснення виховного впливу на особистість студентів, розвиток пізнавальних сил і здібностей.

На відміну від викладача студенти не завжди чітко усвідомлюють, що в ході лекції вони повинні вирішувати визначені завдання. Метою викладача є допомогти студентам їх усвідомити. До складу цих завдань відносимо: створення внутрішньої мотивації до слухання лекції; розуміння тексту навчального матеріалу, що повідомляється; збереження в пам'яті навчального матеріалу.

Функції викладача в ході лекції складні та багатопланові. Він повинен піклуватися не тільки про те, щоб матеріал, який він планує подати в лекції, був науковим, цікавим, але й постійно тримати в полі зору всіх студентів, стимулювати активність слухачів, забезпечити осмислення і первинне засвоєння його. При цьому особливо важливо враховувати психолого-педагогічні закономірності лекційного процесу.

На сайті з „Історії загальної та дошкільної педагогіки” для студентів відкриті і питання семінарських занять, підсумкової теки, екзаменаційні, а також різні види завдань (кросворди, тести, творчі завдання), що можуть бути оцінені або виконані студентами у рамках самопідготовки.

Таким чином, організація навчання історії загальної та дошкільної педагогіки з використанням інформаційно-комунікаційних технологій має такі особливості:

- активізує роботу студентів завдяки ІКТ. Вирішення цих завдань пропонується за допомогою навчального компонента Лекційні блоки, що розташовані у Змістових модулях;
- підвищує інтерес студентів до заняття, реалізує контроль знань як на кожному занятті, так і після завершення кожної теми курсу. Як варіант вирішення цього завдання, окрім питань для обговорення, виступають творчі завдання і підсумкова тека;
- забезпечує доступ студентів у будь-який зручний час до повного комплексу навчальних матеріалів і завдань для виконання для організації самостійної роботи із застосуванням технології дистанційного навчання.

Висновки. Інформаційно-комунікаційне забезпечення курсу історії загальної та дошкільної педагогіки пропонує інтегроване навчання, дозволяє використовувати матеріали, розташовані на сайті університету, енциклопедію, яка може об'єднати в собі текст підручника, хрестоматію, інформацію з

персоналій, бібліографію (література, джерела, адреси в Інтернет), ігрові завдання. Енциклопедія містить набагато більший обсяг інформації, ніж звичайна книга (при цьому в компактній формі), і дозволяє надати не тільки аудіальну й візуальну інформацію, але й мультимедійну (можуть бути використані відеофрагменти).

Кінцевим основним і побічним продуктом навчально-професійної діяльності з курсу повинні бути: розвиток пізнавальної та професійної мотивації; прояв професійного ставлення до матеріалу; професійна компетентність й озброєність (уміння, навички); широка інформованість у проблемі; творче мислення; особистісні якості (спостережливість, допитливість, позитивні якості спілкування, моральна гуманістична спрямованість).

Нормативний навчальний курс історія загальної та дошкільної педагогіки є невід'ємним елементом формування світогляду і професійної компетентності майбутнього вихователя, є складним для засвоєння тому, що вимагає опрацювання великих обсягів інформації. Він допоможе зосередити увагу студентів на показі шляхів і засобів реалізації нових концепцій освіти, формуванню активної творчої особисті майбутнього вчителя початкової школи; розробці нових підходів до оволодіння знаннями; створенню нових ефективніших засобів, методів і форм навчання та виховання дітей; проектуванню розвивальних педагогічних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Петухова Л.Є. Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів: дис. ... доктора пед. наук. / Петухова Л.Є. – Херсон, 2009. – 564 с.
2. Петухова Л.Є. Web-мультимедіа енциклопедія „Історія загальної та дошкільної педагогіки” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://izdp.ksu.ks.ua/>

АНОТАЦІЯ

Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище у професійній підготовці майбутніх вихователів. У статті розглянуті можливості та умови реалізації інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища у вищій школі, описані шляхи розширення навчального процесу в умовах інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище, інформатичні компетентності, Web-мультимедіа енциклопедія „Історія загальної та дошкільної педагогіки”.*

АННОТАЦИЯ

Петухова Л.Е., Коткова В.В. Информационно-коммуникационная педагогическая среда в профессиональной подготовке будущих воспитателей. В статье рассмотрены возможности и условия реализации информационно-коммуникационной педагогической среды в высшей школе, описаны пути расширения учебного процесса в условиях информационно-коммуникационной педагогической среды.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационная педагогическая среда, информатические компетентности, Web-мультимедиа энциклопедия «История общей и дошкольной педагогики».*

SUMMARY

Petuhova L.E. Kotkova V.V. Information and communication pedagogical environment in the professional training of future educators. The article discussed the possibilities and conditions of realization informative and communicative educational environment in high education, the ways to enhance the learning process in terms of informative and communicative teaching environment are described.

Key words: *informative and communicative educational environment, informatics competency, Web-multimedia encyclopedia «History of general and pre-school pedagogy».*

УДК: 370. 181. 5

Дубяга С.М., Фефілова Т.В., Ткаченко С.В.

ПРОБЛЕМИ НАСТУПНОСТІ І ПЕРСПЕКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНОК ОСВІТИ

Постановка проблеми. Актуальна проблема сьогодення – встановити наступність на державному рівні між дошкільними навчальними закладами і початковою школою. Сучасні науковці (А.Богущ, О.Савченко) та педагогіки звертають увагу на неузгодженість у змісті, методах керівництва і формах організації педагогічного процесу дошкільних закладів і шкіл. Як наслідок, у першому класі не реалізується набутий дітьми в дитячому садку досвід, що призводить до зниження пізнавального інтересу першокласників, ускладнює їх адаптацію до умов школи [4].

Багато проблем існує і в реалізації наступності між методами навчання: в той час, як у початковій школі широко застосовуються проблемні методи навчання, в дитячому садку перевага надається різноманітним формам наочності та ігровим методам. Розв'язання зазначених суперечностей можливе за умови наступності у роботі цих освітніх ланок.

Проблема пошуку ефективного здійснення наступності дошкільної та початкової освіти була і є в центрі уваги сучасної психолого-педагогічної науки і практики [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність наступності в роботі пов'язаних між собою ланок навчання обґрунтована в працях Я.-А.Коменського, Й.Г. Песталоцці, К.Ушинського, С.Русової. На початку ХХ ст. Н.Лубенець стверджував, що „починати виховання дітей зі школи – означає зводити будівлю на піску і без фундаменту”. Своєрідним уточненням цього положення є міркування Є.Тихеевої, яка вважала, що „старший ступінь дитячого садка на одну третину вже школа, а молодший ступінь школи на одну третину дитячий садок” [1].